

Créixer mentre algú s'apaga

Yo no moriré de amor, Bisnaga d'Or al Festival de Màlaga, és un debut colpidor. La directora, Marta Matute, afronta l'alzheimer des d'una mirada aspra, seca i profundament realista, sense filtres ni sentimentalismes, probablement perquè parla d'una experiència viscuda en primera persona. I això es nota: cada escena transmet aquella veritat incòmoda que només apareix quan el cinema neix d'alguna ferida real.

La primera escena ja defineix perfectament el personatge de la Claudia. Quan d'amagat, es posa les arracades de la seva mare. Un gest petit però revelador. Malgrat el rebuig adolescent als pares, hi ha en ella la necessitat de créixer de pressa, de sentir-se adulta abans d'hora. El problema és que aquest primer pas cap a la maduresa coincideix amb la irrupció de la malaltia de la mare. El coming-of-age queda així travessat per la dependència, la responsabilitat i la decadència física.

En la seva primera meitat, la temàtica i el plantejament recorden molt *Jone*, batzuetan. Igual que en aquella obra, una jove protagonista ha d'aprendre a conviure amb la malaltia d'un progenitor mentre intenta viure plenament la joventut. Però aquí el retrat és encara més cru, menys lluminós. A mesura que avança (el relat s'estructura a través de salts cronològics) la directora escenifica amb una precisió devastadora com l'alzheimer reorganitza completament la vida familiar: aixecar la mare, donar-li menjar, rentar-la, vigilar-la constantment. Gestos quotidians convertits en una rutina absorbent per qui la cuida.

El més interessant és que no retrata una família excepcional, sinó una família corrent, com podria ser la de qualsevol espectador. I això fa encara més dolorosa la manera com la malaltia erosiona cadascun dels seus membres: la Claudia, obligada a madurar massa aviat; la germana gran, atrapada entre Madrid i Barcelona; o el pare, que sembla limitar-se a fumar, beure i resistir com pot la desgràcia que els afecta. Hi ha un pla fix especialment brillant, l'espera a la consulta amb tota la família junta, silenciosament unida.

Perquè la pel·lícula també parla de la família com a espai de resistència. Malgrat el desgast, la malaltia acaba convertint-se en un vincle ferm entre ells. Això es veu molt bé a la celebració d'aniversari al restaurant, a mitja pel·lícula: una

YO NO MORIRÉ DE AMOR

País: España, 2025

Direcció i guió:

Marta Matute

Intèrprets: Júlia Mascort, Marc Domingo,

Daniel Guerro

Gènere: Drama

Durada: 94 min

Idioma: Castellà

Idioma: Castellà

No recomanada per a menors de 12 anys

festa radicalment diferent de la que obria el film, però també, paradoxalment, més viva i més feliç dins de tota aquella tristesa.

Els salts temporals accentuen el procés irreversible de degeneració de la pacient, i la directora ho acompanya amb imatges molt treballades però d'una duresa extrema. Escenes com aquella en què la Claudia ha de netejar literalment la merda de la seva mare i dutxar-la, eliminen qualsevol filtre melodramàtic. No hi ha música que alleugereixi ni grans discursos: només el cos degradant-se i algú estimant-lo prou per continuar cuidant-lo. I mentrestant, la noia intenta sostenir també una vida pròpia, treballant en un bar i buscant espais per respirar, sigui amb el despertar sexual o simplement jugant amb els amics.

I finalment arriba el moment inevitable: els centres d'atenció, públics o privats, i la decisió devastadora de deixar el malalt en mans d'uns altres quan la família ja no pot més. És probablement el moment més dur del film, sobretot per a qualsevol espectador que hagi viscut casos semblants.

També la mort és retratada sense artificis. No hi ha esclat emocional ni catarsi melodramàtica. Només resignació, esgotament i fins i tot una certa pau amarga; la sensació que, després de tant de patiment, el final pot arribar a ser gairebé un descans.

Jordi Camps Linnell

Col·lectiu de la crítica cinematogràfica de Girona